

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ ХНМУ
від 24.03.2026 №47

ПОЛОЖЕННЯ
про службу цивільного захисту
Харківського національного медичного університету

Харків

I. Загальні положення.

1.1. Положення про службу цивільного захисту Харківського національного медичного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Кодексу цивільного захисту України, що регулює відносини у сфері захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них та функціонування єдиної державної системи цивільного захисту. У своїй діяльності служба керується законодавчими та нормативно-правовими актами України, розпорядчими документами ДСНС, наказами ректора та локальними актами університету.

1.2 Служба цивільного захисту організовує свою роботу згідно з річним планом заходів.

1.3 Загальний контроль за роботою служби цивільного захисту покладається на начальника цивільного захисту університету – ректора, а її координація здійснюється через проректора з адміністративно-господарської роботи.

1.4 Структура та чисельність працівників служби цивільного захисту визначається штатним розписом.

1.5. Служба цивільного захисту має штамп «Вступний інструктаж з питань цивільного захисту пожежної безпеки проведено. Дата _____ Підпис _____» для засвідчення проходження вступного інструктажу працівником під час прийому його на роботу. Відповідальність за користування штампом та його зберігання покладається на начальника служби.

1.6 Наведені нижче терміни та прийняті скорочення у цьому Положенні вживаються в наступному значенні:

1.6.1. **цивільний захист (ЦЗ)** – це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період;

1.6.2. **надзвичайна ситуація (НС)** – обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

1.6.3. **єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ)** – сукупність органів управління, сил і засобів центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які реалізують державну політику у сфері цивільного захисту;

1.6.4. **об'єктова ланка Функціональної підсистеми «Освіта і наука України» Єдиної державної системи цивільного захисту (об'єктова**

ланка) – сукупність органів управління з питань цивільного захисту, сил та засобів служб і структурних підрозділів університету, призначених для вирішення завдань захисту працівників, студентів та об'єктів навчального закладу від надзвичайних ситуацій;

1.6.5. **штаб Цивільного захисту** – постійний орган управління об'єктової ланки;

1.6.6. **постійна комісія з питань надзвичайних ситуацій** – координуючий орган управління об'єктової ланки;

1.6.7. **комісія з питань евакуації** – орган управління з питань планування і проведення заходів з евакуації об'єктової ланки;

1.6.8. **безпека життєдіяльності людини (БЖДЛ)** – характеристика умов існування людини у певному місці її перебування, що відображає збалансованість між діями чинників, які загрожують життю людини, та чинників, які запобігають негативним наслідкам дій таких загроз;

1.6.9. **формування цивільного захисту** – позаштатні формування (загони, команди, дружини, групи, ланки), оснащені спеціальною технікою і майном, та підготовлені до дій у надзвичайних ситуаціях;

1.7. Внесення змін до Положення здійснюється шляхом затвердження нової редакції.

II. Завдання служби цивільного захисту.

2.1. Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту (ЦЗ) та пожежної безпеки в Університеті.

2.2. Організація та здійснення контролю за виконанням заходів ЦЗ на об'єктах Університету.

2.3. Створення, облік та забезпечення готовності сил цивільного захисту Університету до дій за призначенням.

2.4. Розроблення пропозицій щодо чисельності, дислокації та матеріально-технічного оснащення підрозділів ЦЗ.

2.5. Планування та організація евакуаційних заходів щодо персоналу, здобувачів освіти та матеріальних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій (НС).

2.6. Організація функціонального навчання керівного складу та фахівців Університету у сфері ЦЗ та ведення відповідної звітності.

2.7. Проведення навчання працівників діям у НС, дотриманню правил пожежної та техногенної безпеки.

2.8. Підготовка та проведення об'єктових тренувань (навчань) з питань ЦЗ із подальшим інформуванням територіальних органів ДСНС.

2.9. Моніторинг стану та визначення потреби у фонді захисних споруд ЦЗ для укриття працівників та здобувачів.

2.10. Розроблення пропозицій щодо будівництва, модернізації та відновлення захисних споруд і найпростіших укриттів.

2.11. Проведення перевірок (оглядів, обстежень) стану готовності об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту Університету до використання за призначенням.

2.12. Здійснення контролю за своєчасним усуненням недоліків, виявлених під час обстеження об'єктів фонду захисних споруд.

2.13. Організація заходів щодо усунення причин виникнення пожеж та реалізація профілактичних заходів, визначених приписами державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

2.14. Забезпечення створення та підтримання у готовності об'єктових систем оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

2.15. Здійснення постійного контролю за дотриманням працівниками та здобувачами освіти встановлених вимог техногенної та пожежної безпеки.

2.16. Підготовка проєктів наказів, розпоряджень та інших локальних актів з питань цивільного захисту та пожежної безпеки.

2.17. Надання методичної допомоги керівникам структурних підрозділів Університету в розробленні планів та заходів з питань цивільного захисту та пожежної безпеки.

III Права працівників служби цивільного захисту.

Працівники Служби для виконання покладених на них завдань мають право:

3.1. Надавати керівникам структурних підрозділів Університету рекомендації та пропозиції щодо усунення виявлених порушень, а також отримувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань цивільного захисту та пожежної безпеки.

3.2. Призупиняти роботу окремих ділянок, експлуатацію машин, механізмів, устаткування та інших засобів у разі виявлення порушень, що створюють безпосередню загрозу виникнення пожеж або інших надзвичайних ситуацій.

3.3. Вимагати від керівників структурних підрозділів відсторонення від роботи осіб, які не пройшли у встановленому порядку навчання, інструктаж або перевірку знань з питань цивільного захисту та пожежної безпеки, або не мають відповідного допуску.

3.4. Подавати ректору Університету пропозиції про притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб та працівників, які систематично порушують вимоги цивільного захисту та пожежної безпеки.

3.5. Клопотати перед керівництвом Університету про заохочення працівників за активну участь у заходах щодо зміцнення стану цивільного захисту та безпеки.

IV Відповідальність.

Начальник та працівники Служби цивільного захисту несуть відповідальність згідно з чинним законодавством за:

4.1. Належну організацію роботи Служби та виконання покладених на неї завдань.

4.2. Порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки.

4.3. Прийняття рішень, що суперечать вимогам чинного законодавства або локальним актам Університету.

4.4. Неналежне або несвоєчасне виконання посадових обов'язків, передбачених цим Положенням та посадовими інструкціями.

4.5. Подання недостовірної інформації або порушення термінів підготовки звітної документації.

4.6. Недотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та норм професійної етики.

4.7. Дотримання антикорупційного законодавства:

Під час виконання посадових обов'язків працівники Служби зобов'язані знати та суворо дотримуватися вимог Закону України «Про запобігання корупції», Антикорупційної програми ХНМУ та внутрішніх актів Університету з питань запобігання корупції.

Працівникам забороняється:

- вчиняти дії, що можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів;
- сприяти корупційним правопорушенням;
- пропонувати, обіцяти або отримувати неправомірну вигоду в будь-якому вигляді.

Працівники Служби зобов'язані невідкладно повідомляти керівництво Університету або уповноважену особу з питань запобігання корупції про факти виявлення корупційних дій, конфлікту інтересів або спроби надання неправомірної вигоди. Порушення цих вимог тягне за собою дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законом.

V Керівництво.

5.1. Службу очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з неї наказом ректора Університету в установленому законодавством порядку.

5.2. На посаду начальника Служби призначається особа, яка має вищу освіту відповідного ступеня та напрямку підготовки, а також стаж роботи за фахом згідно з кваліфікаційними вимогами.

5.3. Начальник Служби цивільного захисту:

- здійснює безпосереднє керівництво діяльністю Служби, розподіляє обов'язки між її працівниками та визначає ступінь їхньої відповідальності;
- забезпечує створення та функціонування цілісної системи управління цивільним захистом в Університеті, впроваджує заходи щодо її вдосконалення;
- розробляє комплексні плани та заходи для забезпечення встановлених нормативів у сфері безпеки;
- сприяє впровадженню сучасних технологій, наукових досягнень та передового досвіду з питань цивільного захисту та пожежної безпеки;
- вимагає від керівників структурних підрозділів негайного усунення причин та умов, що можуть призвести до виникнення надзвичайних ситуацій або пожеж;

- надає методичну допомогу керівництву підрозділів Університету в організації роботи з поліпшення стану цивільного захисту та протипожежної безпеки;
- забезпечує дотримання правил охорони праці та особистої безпеки працівниками Служби під час виконання функціональних обов'язків;
- зобов'язаний вільно володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових повноважень.

5.4. На період тимчасової відсутності начальника Служби (відпустки, тривале відрядження, хвороба тощо) його обов'язки виконує інша посадова особа, призначена наказом ректора. Така особа набуває відповідних прав та несе відповідальність за неналежне виконання покладених на неї обов'язків.

VI. Взаємовідносини (зв'язки) з іншими структурними підрозділами

Служба цивільного захисту у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє:

- **З усіма структурними підрозділами Університету** — з питань розроблення та реалізації комплексних заходів щодо дотримання встановлених нормативів, а також підвищення рівня цивільного захисту та пожежної безпеки на об'єктах.
- **З юридичним відділом** — з питань ведення договірної роботи, правової експертизи та погодження проектів наказів, розпоряджень та інших локальних актів з питань цивільного захисту.
- **З відділом кадрів** — з питань організації навчання, обліку проходження інструктажів та підготовки документів щодо відсторонення від роботи осіб, які не пройшли відповідну підготовку або перевірку знань з питань безпеки.
- **З планово-фінансовим відділом та бухгалтерією** — з питань планування видатків, складання кошторису на забезпечення заходів цивільного захисту, закупівлі необхідного обладнання, засобів захисту та фінансування протипожежних заходів.
- **З господарською частиною (експлуатаційними службами)** — з питань технічного обслуговування систем оповіщення, ремонту захисних споруд та підтримки належного протипожежного стану будівель.

Начальник служби цивільного захисту

Олександр БУРЛАКА